Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KSJAL/pbcdKulkomvEp-U/26
Názov predmetu	kultúrna komunikácia v jazykovej a edukačnej praxi
Rozsah	2S
Počet kreditov	2
Vyučujúci	Mgr. Ludmila Somrak (prednášajúci), Mgr. Ľubomír Gábor, PhD., univ. doc. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Hodnotenie predmetu pozostáva z analyticko-interpretačnej práce na vybranú tému, odovzdanej v priebehu semestra, ktorá predstavuje 40 % celkového hodnotenia predmetu, a zo záverečnej kolokviálnej skúšky, na ktorej sa prezentujú pripravené referáty a edukačné materiály, o ktorých študijná skupina diskutuje. Za skúšku môže študent získať maximálne 60 % bodov z celkového hodnotenia za predmet. Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: Študenti si osvoja teoretické základy etnolingvistiky, folkloristiky a ich aplikačného významu pre kultúrny transfer. Poznajú pojem metaforická korelácia (mapping), stereotyp a jazykový obraz sveta z lingvokulturologického hľadiska a oboznámia sa s rôznymi metódami diskurznej analýzy.
2. Zručnosti: Študenti sú schopní zlepšiť celkovú úroveň svojho ústneho jazykového prejavu a vystupovania, kritického myslenia aj senzibilizácie pre poznávanie špecifík komunikačnej a kultúrnej pamäti a ich odrazu v súčasnom verejnom mediálnom diskurze.
3. Profesijné kompetencie: Študenti sú schopní pozitívne pôsobiť na žiakov či poslucháčov a viesť ich ku kultivovanému prejavu, ku kritickému mysleniu a vnímaniu rôznych diskurzívnych praktík, manipulatívnych stratégií a kolektívnych stereotypov, obsahujúcich konkrétne iteratívne kultúrnoreferenčné rámce.
4. Prenositeľné kompetencie: Študenti získajú všeobecné znalosti a rozhľad, schopnosť využívať odborné znalosti v praxi, znalosť podmienok, kedy je možné využiť odborné metódy a teórie v praxi, schopnosť tvorivého a kritického myslenia a konania, komunikačné schopnosti, uvažovanie v súvislostiach, zručnosť pracovať s informáciami, prezentačné zručnosti, schopnosť
identifikovať a riešiť problémy.

Stručná osnova predmetu

1. Praktická identifikácia kultúrne uzualizovaných metaforických skupín vo vybranom textovom korpuse a jej využiteľnosť v edukačnej praxi.
2. Praktická analýza jazykového obrazu sveta na príklade vybraného fenoménu zo slovenského jazykovo-kultúrneho priestoru (podľa koncepcie J. Bartmińského).
3. Práca s etnolingvistickými slovníkmi – interkultúrna komparácia vybraných stereotypov.
4. Kritická analýza manipulatívnych stratégií vo verbálnej komunikácii na príklade vybranej vzorky textov a jej využiteľnosť v edukačnej praxi.

5. Aplikácia metód diskurznej analýzy (s dôrazom na koncepciu N. Faircloughа) pri kritickom čítaní vybranej vzorky súčasných textov – práca s korpusom mainstreamových mediálnych textov.
6. Aplikácia metód diskurznej analýzy (s dôrazom na koncepciu N. Faircloughа) pri kritickom čítaní vybranej vzorky súčasných textov – práca s korpusom nemainstreamových (dezinformačných, alternatívnych) mediálnych textov.
7. Kritická analýza vybraných stereotypov na sociálnych sieťach z etnolingvistického hľadiska.
8. Kritická analýza súčasnej figuratívnej obraznosti a jazykových inovácií vo vybranej textovej vzorke online výstupov zo sociálnych sietí (s dôrazom na memečká a i.) a možností ich využitia v edukačnej praxi.
9. Kritická analýza jazykových javov (wellerizmov, povrávok) vo vybranom korpuse súčasných online textov a možnosti ich využitia v edukačnej praxi.
10. Kritická analýza tzv. antifolklóru (podoby antirozprávok, antifrazeologických jednotiek) vo vybranom korpuse súčasných online textov a možnosti ich využitia v edukačnej praxi.
11. Praktická analýza používania rečových aktov vo vybranej textovej vzorke a možnosti ich využitia v edukačnej praxi.
12. Prezentácia študentských referátov.

Sylabus predmetu

1. Praktická identifikácia kultúrne uzualizovaných metaforických skupín vo vybranom textovom korpuse a jej využiteľnosť v edukačnej praxi.
2. Praktická analýza jazykového obrazu sveta na príklade vybraného fenoménu zo slovenského jazykovo-kultúrneho priestoru (podľa koncepcie J. Bartmińského).
3. Práca s etnolingvistickými slovníkmi – interkultúrna komparácia vybraných stereotypov.
4. Kritická analýza manipulatívnych stratégií vo verbálnej komunikácii na príklade vybranej vzorky textov a jej využiteľnosť v edukačnej praxi.
5. Aplikácia metód diskurznej analýzy (s dôrazom na koncepciu N. Faircloughа) pri kritickom čítaní vybranej vzorky súčasných textov – práca s korpusom mainstreamových mediálnych textov.
6. Aplikácia metód diskurznej analýzy (s dôrazom na koncepciu N. Faircloughа) pri kritickom čítaní vybranej vzorky súčasných textov – práca s korpusom nemainstreamových (dezinformačných, alternatívnych) mediálnych textov.
7. Kritická analýza vybraných stereotypov na sociálnych sieťach z etnolingvistického hľadiska.
8. Kritická analýza súčasnej figuratívnej obraznosti a jazykových inovácií vo vybranej textovej vzorke online výstupov zo sociálnych sietí (s dôrazom na memečká a i.) a možností ich využitia v edukačnej praxi.
9. Kritická analýza jazykových javov (wellerizmov, povrávok) vo vybranom korpuse súčasných online textov a možnosti ich využitia v edukačnej praxi.
10. Kritická analýza tzv. antifolklóru (podoby antirozprávok, antifrazeologických jednotiek) vo vybranom korpuse súčasných online textov a možnosti ich využitia v edukačnej praxi.
11. Praktická analýza používania rečových aktov vo vybranej textovej vzorke a možnosti ich využitia v edukačnej praxi.
12. Prezentácia študentských referátov.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu (P, PV, V): PV
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2 hodiny seminárov týždenne
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

ASSMANN, J. 2001. Kultura a paměť. Praha: Prostor, 320 s. ISBN 80-7260-051-6.
BARTMIŃSKI, J. 2016. Jazyk v kontextu kultury. Praha: Karolinum, 170 s. ISBN: 978-80-246-2883-7.

FAIRCLOUGH, N. 1997. Media discourse. New York: Arnold, 214 s. ISBN 978-03-405-8889-5.
KAPEC, M. 2023. Mainstreamové verzus alternatívne médiá v slovenskom mediálnom priestore. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 87 s. ISBN 978-80-572-0395-7.
LAKOFF, G. et al. 2014. Metafory, kterými žijeme. Brno: Host, 284 s. ISBN 978-80-262-2148-7.
VAŇKOVÁ, I. et al. 2005. Co na srdci, to na jazyku. Praha: Karolinum, 344 s. ISBN 80-246-0919-3.
VAŇKOVÁ, I. et al. 2007. Nádoba plná řeči. Praha: Karolinum, 314 s. ISBN 978-80-246-2739-7.
SCHNEIDEROVÁ, S. 2016. Analýza diskurzu a mediální text. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-2884-4.
SIPKO, J. 2010. Jazyková prezentácia hodnôt. In: Jazyk a kultúra, 2010, 3/1.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

časová záťaž študenta: 60 hodín, z toho:
Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín
samoštúdium: 36 hodín